

Consorci d'Aigües de la Marina Baixa (HIST)

Des de 1976 l'abastiment d'aigua de Benidorm va indissolublement unit al Consorci per l'Abastiment d'Aigües i Sanejaments de la Marina Baixa. Actualment, l'abastiment de Benidorm depén totalment de l'aigua subministrada pel Consorci, entitat a la qual pertany Benidorm des dels seus inicis. Les tres fonts de subministrament de la dita aigua són: la conducció Guadalest-Benidorm, la conducció Amadório-Benidorm i el Canal Baix de l'Algar.

La seua creació va suposar passar d'una fase en què cada municipi de la Marina resolía els seus problemes d'abastiment de forma individual a una altra en què es resolien de forma conjunta i solidària, intentant fer compatibles els drets històrics dels regants amb les necessitats d'aigua potable per al consum humà generada pel desenvolupament turístic. El Consorci es va constituir a principis de 1976 encara que fins al 28 d'octubre de 1977 no es va atorgar l'escriptura pública de constitució. El 10 novembre del mateix any el Butlletí Oficial de la província d'Alacant publicava els seus estatuts. La seua creació obeïa a la necessitat de donar resposta a la creixent demanda d'aigua que suposava el desenvolupament turístic de la zona, sobretot de Benidorm. Les solucions tradicionals havien consistit, fins aquell moment, a aprofitar els recursos hidràulics, especialment els de l'Algar-Guadalest. La construcció de l'embassament de Guadalest en 1960, que havia suposat una important acumulació de reserves d'aigua, i l'explotació del pou de Rabassa a Polop, que l'Ajuntament de Benidorm havia adquirit cap a 1955, pareixia que havien solucionat el problema de l'aigua. Però el continuat creixement demogràfic i la climatologia adversa, que va originar diversos anys seguits de forta sequera, especialment en 1975, 1976 i 1977, van posar de manifest la insuficiència dels recursos tradicionals i la necessitat d'abordar el problema de l'abastiment de l'aigua des d'una altra òptica. Encara que es van poder sortejar les dificultats d'aquells anys, sobretot en els estius, es va veure la necessitat de donar una resposta global i permanent al repte que suposava satisfer el subministrament d'aigua per a consum humà sense dependre excessivament de les irregularitats del cicle hidrològic, molt sensible a les condicions climàtiques i que provocava escassetat d'aigua a l'estiu, quan la demanda turística era més forta. La creació del

Consorci fue la resposta al dit repte i la gestió de l'Ajuntament de Benidorm perquè es constituïra va ser molt important.

El Consorci té per objecte la satisfacció de les necessitats d'abastiment d'aigua i sanejament dels municipis que l'integren es diu en l'article 1r dels seus estatuts. Els municipis a què es referix són Alfàs del Pi, Altea, Benidorm, Callosa d'En Sarrià, Finestrat, Polop, la Nucia i la Vila Joiosa i també en formen part la Diputació Provincial d'Alacant i la Confederació Hidrogràfica del Xúquer. La importància de la diputació en el consorci és gran i per aquesta causa té la seu a la ciutat d'Alacant. A més, la presidència recau sobre el governador civil que la pot delegar en el president de la Diputació, que és també el vicepresident primer. Però el protagonisme i el pes específic de Benidorm fan que l'alcalde de la nostra ciutat siga el vicepresident tercer juntament amb l'enginyer director de la confederació hidrogràfica que és el vicepresident segon.

Ens consorciats	Aportacions	Vots representatius	Vots proporcionals	TOTAL VOTS
Benidorm	59,09%	2	5,909	7,909
La Vila Joiosa	14,68%	2	1,468	3,468
Altea	13,60%	2	1,360	3,360
Alfàs del Pi	4,29%	2	0,429	2,429
La Nucia	3,65%	2	0,365	2,365
Callosa d'En Sarrià	2,87%	2	0,287	2,287
Polop	1,00%	2	0,100	2,100
Finestrat	0,78%	2	0,078	2,078
Diputació		2		2,000
Confederació		2		2,000
President		1		1,000

Taula 1: El sistema de vot en les juntes generals del Consorci

En les juntes generals, integrades pel president, vicepresidents, alcaldes i un representant de cada un dels ajuntaments consorciats, es vota d'una forma peculiar. Hi ha dues classes de vots, un representatiu, igual per a tots, i un altre proporcional al tant per cent de la quantitat amb què contribueixen els municipis. El total de vots i la forma d'obtindre s'explica en la Taula 1.

Queda clar que Benidorm és l'ens consorciat que més vots té i que el seu pes específic en el consorci és important. De totes les maneres, té només el 25'51 % dels vots encara que va aportar el 59'09 % dels recursos en el finançament del cost de les obres.

La Confederació Hidrogràfica del Xúquer és un altre organisme fonamental. D'acord amb els estatuts exerceix la direcció i la inspecció de la prestació del servei, vigilant la conservació de les instal·lacions i el seu funcionament i percebent en contraprestació per esta assistència tècnica el percentatge que anualment fixa la junta general.

El consorci es finança, segons els estatuts, de diverses formes destacant-ne el rendiment d'explotacions i serveis i les aportacions dels ajuntaments integrats, a més de subvencions, emprèstits, etc. Els ajuntaments estan obligats al pagament dels cabals consumits als preus establits, la qual cosa constitueix la base financera imprescindible per al compliment dels fins del consorci. La junta general és l'encarregada d'aprovar les quotes per la recepció dels cabals. En dites quotes s'inclouen les despeses financeres, d'explotació i de conservació de les instal·lacions, conduccions i serveis de la seua propietat, de creació de reserves, etc. S'exclouen del consorci les xàrcies o instal·lacions d'aigua i sanejament i distribució a usuaris indirectes i les internes de les poblacions consorciades, que segueixen sent propietat de cada municipi.

El consorci és titular de les concessions d'aigües que se li van atorgar per a l'abastiment comú dels huit municipis consorciats. Destaquen les reserves del cabal d'1'5 m3/sg. del riu Algar que tenia la Confederació Hidrogràfica del Xúquer. Dites aigües es reparteixen segons les disponibilitats i segons les necessitats previstes per a cada municipi donant preferència a l'ús domèstic.

El consorci va començar la seua actuació en 1976 i al maig del any es van concloure a Callosa d'En Sarrià les obres de l'estació de bombament de l'Algar,

aigües avall de les fonts, amb una conducció de 15'3 Km., fins a l'embassament de Guadalest. Aquestes obres havien estat iniciades per la confederació hidrogràfica i van passar al consorci. Van suposar una millora important en l'aprofitament del riu perquè el dimensionament de regulació hiperanual era molt sobrat per a les aportacions mitjanes de la seua conca, però deixaven sense resoldre els cabals punta superiors a 1'1 m3/sg que era el límit màxim de la impulsio.

A fi d'incrementar la regulació d'aquestes puntes de cabal i fer front a l'ombriu panorama que es presentava per a l'estiu de 1976, el consorci va sol·licitar al Servei Geològic del Ministeri d'Obres Públiques la regulació mitjançant sondejos dels brolladors de l'Algar, però l'oposició dels regants va paralitzar-ne el procés.

Superats amb dificultats els estius de 1976 i 1977, el panorama per a l'estiu de 1978 era descoratjador. Davant de la insuficiència dels recursos hidràulics tradicionals es va recórrer a l'aigua subterrània. Encara que el consorci va perforar amb caràcter d'emergència els sondejos de Beniardá, situats en la cua de l'embassament de Guadalest, va ser necessari abastir Benidorm amb vaixells cisterna gràcies a la mancomunitat dels Canals del Taibilla, sent aquesta la primera vegada que el sistema s'utilitzava a l'estat. Es va condicionar una presa específica de descàrrega i elevació en el port de Benidorm i es va construir una canonada fins a l'estació potabilitzadora de Benidorm. A pesar d'això, l'impacte de la falta d'aigua sobre el turisme va ser terrible i es va perdre una part del segment del mercat anglés, que va tardar diversos anys en recuperar-se.

Els excel·lents resultats obtinguts amb la utilització dels cabals subterranis de Polop i Benidorm van permetre fer front als anys següents, que el geògraf Gil Olcina qualifica de *sequía de duración bíblica de 1978-84* sense caure en els problemes d'altres zones del País Valencià en les quals es van registrar guerres de l'aigua entre localitats veïnes. L'experiència va servir també per a aclarir part de les reticències dels regants cap a aquest recurs i van permetre incorporar-ne altres nous. D'esta manera en 1979, van poder concloure's els sondatges dels brolladors de l'Algar (Vegeu taula 2) que han anat incrementant de forma progressiva el volum d'explotació en comprovar-se els seus beneficis.

	1998	1999	2000	2001	2002
Gener	2.788.150	0	591.820	12.890	1.841.150
Febrer	1.957.340	55.530	686.370	1.187.270	609.180
Març	1.366.870	616.430	1.164.500	1.182.910	502.940
Abril	1.139.600	898.900	704.660	339.660	2.438.590
Maig	968.260	849.500	340.310	126.240	2.432.400
Juny	603.270	700.750	638.300	124.650	2.089.650
Juliol	560.345	520.950	859.320	858.390	1.105.980
Agost	520.899	574.420	663.540	748.450	676.710
Setembre	471.883	462.300	203.830	767.380	597.395
Octubre	183.802	359.980	290.260	410.970	717.900
Novembre	328.510	300.280	147.250	292.930	497.730
Desembre	183.450	367.000	394.560	919.330	616.730
TOTAL	11.072.379	5.706.040	6.684.720	6.971.070	14.126.355

Taula 2: Aigua bombada en l'estació de bombament de l'Algar

En la dècada de 1980, la gestió del consorci es va centrar en dos temes: gestió de les aigües residuals i connexió de la conca de l'Algar-Guadalest amb la conca de l'Amadório.

L'aprofitament de les aigües residuals es va iniciar a partir de la construcció de l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals (EDAR) de Benidorm, la primera de la comarca. Posteriorment vindrien les d'Altea i la Vila Joiosa. La seua posada en funcionament va permetre incrementar els recursos d'aigua mitjançant la reutilització per al reg de les aigües depurades. Això permetia destinar al consum humà les aigües blanques procedents de l'antic Reg Major de l'Alfàs i utilitzar per a l'agricultura les negres mitjançant una depuració primària i secundària. Va ser una solució original i efectiva perquè produïa una harmonització dels drets històrics dels regants, que utilitzaven aquestes aigües des de 1666, amb les necessitats del turisme contemporani. Per als agricultors va suposar un abastiment regular a l'estiu, que és quan el Reg Major presentava més irregularitats i el subministrament quedava assegurat inclús en els anys de major sequera.

La connexió de les conques de l'Algar i Amadório es va fer mitjançant la prolongació del Canal Baix de l'Algar (vegeu **Canal Baix de l'Algar HIST.**) fins al riu Torres on es va construir una estació de bombament que impulsa les aigües sobrants del canal fins a l'embassament de l'Amadório. (vegeu **taula 3**). Aquesta integració de les dues conques va tindre, en la dècada de 1990, un altre efecte beneficiós per a Benidorm: poder portar al sistema Guadalest-Amadório aigües procedents de l'hiperembalse d'Alarcón, a expenses del Xúquer, a través de la

connexió del transvasament Tajo-Segura amb la xàrcia de la Mancomunitat de Canals del Taibilla. Es tracta d'una conducció de 35 km que des de l'elevació de Rabassa uneix els dipòsits de Fenollar a Alacant amb l'embassament de l'Amadório. A més, permetrà que la Marina Baixa es beneficie del futur transvasament Xúquer-Vinalopó.

	1998	1999	2000	2001	2002
Gener	1.193.300	96.000	547.500	192.800	458.900
Febrer	787.400	112.600	64.000	386.200	4.800
Març	195.700	262.300	263.200	67.000	46.500
Abril	220.700	56.600	16.900	49.800	570.900
Maig	311.243	80.500	7.800	106.800	922.500
Juny	24.200	0	0	0	101.200
Juliol	73.470	0	0	48.050	28.080
Agost	29.229	0	0	0	208.800
Setembre	6.000	48.100	0	212.600	214.786
Octubre	80.662	136.000	304.578	109.200	65.700
Novembre	247.860	87.800	392.100	263.200	373.000
Desembre	516.100	38.700	30.600	606.800	284.600
TOTAL	3.685.864	918.600	1.626.678	2.042.450	3.279.786

Taula 3: Estació de bombament del riu Torres. Aigua bombada a l'embassament de l'Amadório.

En la dècada de 1990 les actuacions del consorci van consistir a reforçar l'explotació de les aigües subterrànies mitjançant la millora de les infraestructures dels sondatges de Polop i Beniardà i l'explotació de l'aquífer de Sella. Es continua amb l'aprofitament de les aigües depurades gràcies a la reutilització dels efluents de les EDAR de la Vila Joiosa, que va entrar en funcionament en 1994, i d'Altea, que es va fer en 1996.

D'aquesta manera, gràcies al consorci, s'ha consolidat un aprofitament integral dels recursos hídrics de la Marina Baixa que combina les aportacions pròpies (de les conques hidrogràfiques i de les aigües subterrànies) amb les aportacions externes (transvasament Tajo-Vinalopó) a la qual cosa s'afeg un aprofitament de les aigües negres prèviament depurades. El grau de reutilització de les aigües negres és molt elevat a la Marina Baixa i millorarà mitjançant l'ampliació de l'EDAR de Benidorm que està en curs i mitjançant la connexió a la xàrcia de sanejament d'urbanitzacions de la perifèria, les aigües de les quals escapaven al control del consorci.

Segons Francisco Santiago, director tècnic del

consorci, la línia d'actuació per al futur del consorci s'ha de centrar en dos vessants: control en temps real dels recursos i recerca de nous recursos.

El control en temps real de la situació de recursos i reserves és imprescindible per a elaborar plans de gestió i actuació amb antelació suficient. Aquest control es realitza des de les instal·lacions que el consorci té a Callosa. Allí, mitjançant un sistema informàtic, es té coneixement instantani de les entrades i eixides d'aigua dels diferents elements del sistema que el consorci té a la Marina Baixa (embassaments, sondatges, aigua subministrada als municipis, EDAR, etc.). Falta mesurar en temps real l'aigua depurada ja que de moment es mesuren només els cabals acumulats diaris.

L'increment de les disponibilitats de recursos s'hauria de fer a través de les següents línies d'actuació:

-En els aqüífers de Beniarda, Polop i Algar no sols s'han d'aprofitar els cabals fluents sinó que també s'han de regular els seus volums dinàmics mitjançant la recàrrega dels aqüífers i l'aprofitament temporal de les reserves.

-Utilització de les aigües residuals per a ús agrícola fins a cobrir tots els cabals depurats produïts en l'àmbit del consorci per a alliberar el màxim d'aigües blanques i destinar-les al consum humà.

-Gestió econòmica racional i responsable encaminada a l'autofinançament dels costos d'explotació i amortització de les inversions pròpies, basades en el repartiment equitatiu de les càrregues entre els municipis consorciats i en l'adequada compensació per part dels municipis que, com Benidorm, són receptors de recursos cap als municipis que proveeixen dels dits recursos.

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
52.788.150	52.788.150	52.788.150	52.788.150	52.788.150	52.788.150	52.788.150

Taula 4: Totals anuals de l'extracció d'aqüífers de la comarca. S'observa que en el anys de forta sequera com 1996, les extraccions s'incrementen notablement

En 1998 l'origen dels recursos hídrics a la Marina

Baixa que gestionava el consorci era el que es descriu en la Taula 5.

Conca de l'Algar - aqüífer Algar	40%
Reutilització (aigua depurada)	40%
Conca Guadalest - aqüífer Beniarda	40%
Conca del l'Amadório	40%
Aqüífer de Polop	40%
Altres captacions	40%

Taula 5: Origen dels recursos hídrics gestionats pel Consorci en 1998

Queda clar que la part més important dels recursos hídrics provenen del conjunt d'aigües de la conca de l'Algar-Guadalest i dels aqüífers d'aquesta mateixa zona amb un 61 %, quasi 2/3 del total. Açò es deu a la major pluviositat que es registra en aquesta zona de la Marina Baixa.

Gràfica 1: Evolució de les precipitacions anuals en les conques de l'Amadório, Algar i Guadalest des de 1979 a 1998. Contrasta la major regularitat de la primera amb les forts irregularitats i major pluviositat de les segones.

En les conques de l'Algar i del Guadalest, la gràfica 1 ens mostra la pluviositat registrada durant les dues dècades que van des de 1979 fins a 1998. Presenta només un any (1983) amb precipitacions anuals lleugerament inferiors als 200 l/m2, contrastant amb un nombre més gran d'anys (7) en què se superen els 800 l/m2, és a dir amb precipitacions més pròpies de l'Espanya humida (Galícia i cornisa cantàbrica) que de l'Espanya mediterrània. Els dits anys són 1980, 1985, 1986, 1989, 1991, 1992 i 1997. La gràfica ens mostra també una distribució molt irregular de les precipitacions durant el mateix període ja que presenta forts pics en anys plujosos i profundes valls en èpoques de sequera. En aquestes valls, s'arriba en diversos anys a precipitacions pròximes als 350 l/m2 propis de l'Espanya semiàrida. Però l'aprofitament dels pics dels anys plujosos mitjançant l'aigua embassada i els aqüífers fa que aquesta zona siga la que major aigua aporta al consorci. La conca de l'Amadório no és tan irregular i les precipitacions anuals es mantenen en la banda dels 200-400 l/m2. Durant 7 anys se sobrepassen molt lleugerament els 400 l/m2 i durant 6 s'està per davall dels 200 l/m2.

Són precipitacions pròpies de l'Espanya semiàrida i això explica la menor rellevància de les aportacions d'aigua d'aquesta conca. També ací els aquífers de Sella i l'embassament de l'Amadório permeten aprofitar els pics dels anys plujosos i reservar aigua per a la resta d'anys. No obstant la gràfica 2 que registra l'evolució anual del volum mitjà emmagatzemat en els embassaments de Guadalest i Amadório no mostra tantes diferències. Això es deu al tamany molt major de la conca de l'Amadório, 240 Km2, enfront dels 148 Km2 de la conca de l'Algar-Guadalest.

Gràfica 2: Evolució anual del volum mitjà emmagatzemat en els embassaments de Guadalest i Amadório des de 1979 a 1998.

Com hem vist en 1998, la utilització de les aigües depurades suposava un percentatge pròxim a la quarta part de l'aigua total, que s'ha incrementat amb una gestió més eficaç. La connexió de les aigües negres de la Nucia amb l'EDAR d'Altea persegueix aquest objectiu. En les dues últimes dècades del segle XX, l'aigua disponible a la Marina s'ha incrementat de forma substancial per la incorporació d'aquestes aigües residuals al reg i ha subministrat a les comunitats de regants aproximadament la meitat de les seues necessitats i ha permés incrementar el consum domèstic en més de 12 Hm3. Pel que fa al destí de l'aigua en aquest mateix any 1998, l'abastiment urbà suposava el 48 % del total (21'5 Hm3) i l'ús agrícola un 52 % (23'5 Hm3).

La quantitat d'aigua depurada i blanca consumida pels regants de l'àmbit del consorci des del 1998 al 2002 es reflecteix en el quadre de la taula 6 elaborat amb dades aportades pel Consorci.

ANY	AIGÜES BLANQUES	AIGÜES RESIDUALS
1998	5.236.921	9.288.506
1999	4.457.874	9.715.421
2000	3.942.764	9.544.788
2001	3.589.692	10.318.919
2002	3.825.843	7.256.318

Taula 6: Consum d'aigua per al reg en les poblacions del Consorci

Es pot comprovar que en el dit quinquenni el consum d'aigües blanques per a l'agricultura disminueix de forma regular, al contrari que el consum d'aigües depurades que s'incrementa tots els anys excepte en 2002.

El consum d'aigües blanques per a usos domèstics en l'àmbit d'acció del consorci es reflecteix en la taula 7.

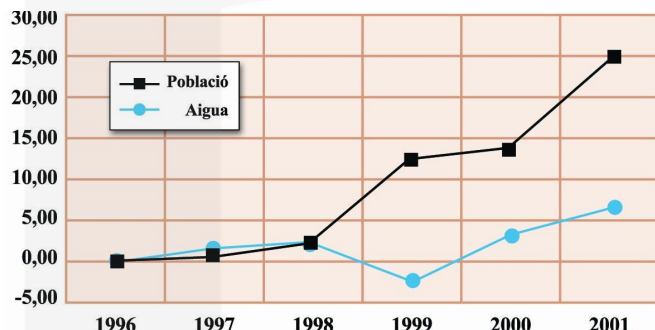
Queda clar que el municipi que més aigües rep del consorci per al seu abastiment urbà és Benidorm, superant àmpliament el 50 % de l'aigua subministrada. No obstant, s'hi adverteix un descens continuat de dita participació a pesar que Benidorm ha crescut en població durant aquest quinquenni i a pesar que també s'ha incrementat el seu consum. La causa està en el creixement demogràfic que també està experimentant la resta de poblacions de la Marina.

	1998	1999	2000	2001	2002
La Nucia	1.515.883	1.615.153	1.741.129	1.939.347	1.823.497
Altea	1.219.703	1.263.056	1.193.221	1.265.292	1.230.131
Alfàs del Pi	2.003.611	2.144.889	2.224.506	2.310.398	2.350.559
Benidorm	11.879.551	11.380.780	12.102.692	12.372.659	12.244.119
Finestrat	517.983	518.135	510.050	585.630	552.504
La Vila Joiosa	1.439.225	1.798.948	1.763.878	2.260.940	2.283.765
Callosa d'En	876.752	923.950	1.368.000	1.450.000	1.520.000
Polop	626.398	656.206	688.638	643.915	676.111
TOTAL	20.079.106	20.301.117	21.592.114	22.828.181	22.680.686
% Benidorm	59,16	56,06	56,05	54,20	53,98

Taula 7: Aigua potable sumministrada pel consorci a les poblacions.

Un altre fet que es constata de l'anàlisi de les sèries de dades aportades pel consorci és que a Benidorm, el municipi que més aigua rep, el consum té un creixement inferior al de la població. El gràfic 3 ens mostra el creixement conjunt en % de la població i del consum d'aigua durant el quinquenni 1997-2001, prenent com a índex 100 l'any 1996, any de restriccions a causa de la sequera. Es podia esperar que passada aquesta fase, el consum es dispararia en els anys següents, de major pluviositat, i no obstant no va ser així: en 1999 el consum va ser inferior al de 1996. S'observa que en els últims anys la població creix molt més que el consum d'aigua, que inclús registra creixements negatius coincidint amb moments de gran increment de la població. Aquesta aparent contradicció s'explica per la major eficiència en l'aprofitament de l'aigua, amb accions com per exemple la d'evitar les pèrdues d'aigua en les

conduccions. En la Taula 8 estan les xifres absolutes de la població, consum total d'aigua i aigua consumida per habitant/any.

Gràfic 3: Creixement percentual de la població de Benidorm i del consum d'aigua potable durant el quinquenni 1997/2001, 1996 = 1

El resum de les actuacions del consorci es pot veure en els dos mapes que presentem a continuació. En el de 1970 es pot observar la situació de les infraestructures hidràuliques de Benidorm i la comarca abans la creació del consorci. S'observa que l'abastiment urbà de Benidorm provenia dels pous de Rabassa, a Polop. L'aigua del Canal Baix de l'Algar,

ANY	CONSUM EN m ³	HABITANTS	m ³ /hab/any
1996	11.702.501	50.040	233,86
1997	11.843.150	50.176	236,03
1998	11.879.551	50.996	232,95
1999	11.380.780	56.199	202,51
2000	12.102.692	56.652	213,63
2001	12.372.659	62.506	197,94

Taula 8: Xifres absolutes de consum d'aigua i de creixement de població a Benidorm en el període 1996-2001

així com la dels embassaments de Guadalest i Amadório s'utilitzava fonamentalment per al reg. També estava la conducció del Reg Major (vegeu **Reg Major HIST**.) que datava de 1666, amb un gran valor històric i que durant segles va ser l'única aigua que

arribava fins a Benidorm. No hi havia depuració d'aigües residuals i els aquífers estaven infrautilitzats.

El mapa de 1998 mostra un panorama molt més complex. La comarca està interconnectada des del punt de vista hídic i amb gran quantitat i varietat de recursos. La captació d'aigües subterrànies es realitza mitjançant els sondatges de Beniardá, Algar, Polop i Aitana sud. L'aigua no utilitzada, que en determinades èpoques de pluja podia anar a la mar, s'envia als embassaments mitjançant bombament. Els bombaments més importants són: el de l'Algar les aigües del qual s'envien a l'embassament de Guadalest, el del Torres que les envia a l'embassament de l'Amadório i el de l'assut de Mandem, situat a Altea, aigües avall de la confluència de l'Algar-Guadalest, les aigües del qual s'envien al Canal Baix de l'Algar. la depuració de les aigües residuals es realitza mitjançant les EDAR de Benidorm, Altea i la Vila Joiosa. La xarxa de distribució de l'aigua és complexa i molt densa. L'existència de bombaments i de depuradores fa que el total del volum de l'aigua moguda pel consorci siga superior al volum d'aigua que entra en el sistema. Això demostra la seua reutilització, o el que és el mateix, un ús racional de l'aigua.

Com a conclusió, cal destacar que el consorci ha estat un element clau en el desenvolupament econòmic de Benidorm i la comarca. Tant les activitats turístiques de les poblacions del litoral com l'agrícola de les més interiors s'han vist molt beneficiades. Tota la gestió de l'aigua per a ús humà i agrícola que ha portat a terme el consorci s'ha fet en els últims anys de forma molt racional. Després de la sequera de l'estiu de 1978 hi ha hagut anys més secs, i la comarca ha sofert restriccions en alguns anys, per exemple en 1996, però res que es puga comparar amb aquell fatídic estiu. Això ha estat a causa de la diversificació dels recursos i a la seua gestió racional. Joan Mateu, expert en Geografia Física i en qüestions hidrològiques, assenyalava que *el Consorci de la Marina Baixa ha fet un ús i una integració d'usuaris de l'aigua més que espectacular i esplèndida, on ha tractat d'incorporar els vells usos dels agricultors i les necessitats dels usuaris de les zones turístiques amb el reciclatge d'aquestes aigües i unint els que podien pagar i uns altres que no podien. És una experiència modelica en la gestió de l'aigua.*